

२०८० जेठ ९ गते
प्रतिनिधीसभा बैठकमा निती तथा कार्यक्रमबारे सुभावा

मा.राजेन्द्रप्रसाद पाण्डे
प्रतिनिधीसभा सदस्य धादिङ - १

यही जेष्ठ ५ गते सम्माननिय राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलद्वारा संसदको संयुक्त सदनमा नेपाल सरकारको आ.व.२०८०/८१ का लागि निती तथा कार्यक्रम प्रस्तुत भयो । उक्त निती तथा कार्यक्रमका महत्वपूर्ण पक्षहरूलाई समर्थन गर्दै निम्न विषयहरूलाई निती तथा कार्यक्रममा समावेश गरियोस् भनी सुभावा राख्न चाहन्छु ।

हाम्रा दलका नेता तथा पूर्व प्रधानमन्त्री माननिय माधवकुमार नेपालले यहाँ प्रस्तुत गर्नुभएको विचारलाई समर्थन गर्दै म निती तथा कार्यक्रम बारे आफ्ना विचार राख्न चाहन्छु । यस निती तथा कार्यक्रम मुलतः ठिक छ । यसलाई फिर्ता लिनुपर्ने र पुर्नलेखन गर्नुपर्ने आवश्यकता पनि छैन । सरकारद्वारा प्रस्तुत निती तथा कार्यक्रमलाई हाम्रो पार्टी एकीकृत समाजवादीले पूर्णत समर्थन गर्दछ र छुट भएका विषयवस्तुहरू बारे कार्यक्रममा समावेश गर्न शुभावा पेश गर्न चाहन्छु ।

१) “कल्पसदन लगायत् आर्युवेद र आधुनिक चिकित्सा पद्धतीबाट गरिने अध्ययन, अनुसन्धान र उपचारहरूलाई एकद्वार प्रणाली अर्न्तगत मान्यता प्राप्त अस्पतालहरूमा आगामी आ.व.मा कार्य प्रारम्भ गरिने छ ।” भनी निती तथा कार्यक्रममा समावेश गर्न अनुरोध गर्दछु ।

२) धादिङ र गोरखा जिल्लाको सिमानामा रहेको “जलाशययुक्त १२०० मेगावट क्षमताको बुढीगण्डकी जलविद्युत आयोजना” आजभन्दा ८ वर्ष अघी नै डिपिआर सम्पन्न भई सो आयोजना निर्माणका लागि ईन्धनमा कर लगाई रु.१ खर्व भन्दा बढी रकम संकलन समेत भैसकेको अवस्थामा यस निती तथा कार्यक्रममा “आगामी आ.व. मै निर्माण कार्य गरिनेछ ।” भनी सम्माननिय प्रधानमन्त्री ज्यू ले उत्तर दिने क्रममा “आगामी आ.व. मै सुरु गराउनेछु” भनी प्रतिवद्धता व्यक्त गर्नुहुनेछ, भन्नेमा आशा व्यक्त गर्दछु ।

३) देसको आर्थिक स्थीती जतिसुकै नाजुक भएपनी नेपालको राजधानी र तराई मधेशलाई जोड्ने फास्ट ट्रायाकसंग जोडिने बाराको निजगढ अर्न्तराष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण कार्यलाई आगामी आ.व.मा सुरु गर्नका लागि प्रतिवद्धता व्यक्त गर्न सम्माननिय प्रधानमन्त्री ज्यू समक्ष अनुरोध गर्दछु ।

४) भण्डै ५० जिल्लाभन्दा बढी जिल्लाबाट राजधानी काठमाडौं प्रवेश गर्ने मुख्य नाकाको रुपमा रहेको नारायणगढ - मुग्लीन - मलेखु हुँदै काठमाडौं जोड्ने पृथ्वी राजमार्गले अव सहज ढंगले सुविधा दिन सक्ने अवस्था छैन । आजभन्दा १० वर्षअघी दैनिक दश हजार गाडी गुड्ने त्यस सडकमा अहिले दैनिक रुपमा २४ हजार भन्दा धेरै गाडी गुड्नु थालेका छन् । यो सडक डेडिकेटेड र डवल लेनको सडक पनि नभएको अवस्था छ । उक्त सडकमा अवको १० वर्षपछी भण्डै ४० हजार भन्दा बढी गाडी गुड्ने अवस्था रहने देखिन्छ । अहिले काठमाडौं प्रवेश गर्ने नाकाबाहेक अर्को नाका सितापाइला - धार्के -

सडक निर्माण भैसकेको छ । यस अवस्थामा पृथ्वी राजमार्गको बैकल्पिक राजमार्गको पनि अति नै आवश्यक भैसकेको छ ।

त्यसैले धादिङको धुनिवेशी नगरपालिकाको **धार्के - गल्छी - कल्लेरीटार - सिद्धलेक गाँउपालिकाको आरुवासटार - बेनिदोभान - गोरखाको घ्याल्चोकटार - तनहुँको मुग्लीन बजारको पारिपट्टी हुँदै नवलपुरको गैँडाकोटसम्म** पृथ्वी राजमार्गको समानान्तर सडक बनाउन आगामी आ.व.मा डिपिआर गरी निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्न यस निति तथा कार्यक्रममा समावेश गरीदिनुहुन अनुरोध गर्दछु ।

५) यतिबेला स्वदेशमै रोजगारीको अभावमा भण्डै **सात लाख युवाहरु** वैदेशिक रोजगारीका लागी विदेसियका छन् । कुनै सिप ज्ञान नभएका युवाहरु खाडी मुलुक, मलेसिया, दक्षिण कोरिया, भारत लगायतका खाडी देशहरुमा जान बाध्ये छन् । यस्तै सिप, ज्ञान र तालिम नपाएका युवाहरुको मात्र माषिक आम्दानी भण्डै रु.एक खर्व नेपालमा विदेशी मुद्रा भित्रिएको छ । यदी ति व्यक्तिहरुले तालिम, सिप र प्राविधिक ज्ञान प्राप्त गरी जानसकेको भए मासिक एक खर्वका सट्टा भण्डै तिन खर्वसम्म आम्दानी गर्न सक्ने स्थीति रहन्थ्यो होला । त्यसैले सरकारले नै अवौँ खर्च गरेर भएपनि विश्व बजारमा आवश्यक जनशक्ती तयार गर्न कम्तीमा तिन महिने सिप (Skill) तालिम **हरेक वर्ष कम्तीमा ५ लाख युवाहरुलाई राज्यले नै खाने बस्ने** व्यवस्था मिलाई (Skill) युक्त जनशक्तीको यस्ता देस बनाउने कार्यक्रम आगामी बजेटमा ल्याउने व्यवस्था गर्न पनि म सरकारलाई अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

६) पुर्वाधार विकासका लागी आवश्यक पर्ने नदिजन्य एवम् खानीजन्य ढुंगा, गिट्टी, बालुवा जस्ता बस्तुहरु अनियन्त्रीत् दोहन रोक्न, जथाभावी उत्खनन्बाट नदि किनारहरुका भौतिक संरचना र मानववस्तीमा परेको जोखिम न्युनिकरण गर्न नदी किनारबाट जथाभावी ढुंगा, गिट्टी, बालुवा मेसिन लगायर अप्राकृतीक दोहन गर्न तथा खोतल्न बन्द गर्दै वातावरणिय प्रभाव मुल्यांकन (IEE) गरी मानव बस्ती नभएका नाङ्गा डाँडाहरुबाट ढुंगा, गिट्टी, बालुवा उत्खनन् गर्ने कार्यको थालनी गर्ने कार्य गर्न पनि आगामी वर्षको बजेटमा समावेश गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु ।

७) वि.सं.२०७२ सालमा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको संविधान जारी भएपछी वि.सं.२०७४ सालमा संघ, प्रदेश र स्थानिय तहको सरकार संचालन भए । त्यहि अनुरूप नै आज हामी ठुला - ठुला कुरा गर्दै छौँ । विगतमा सरकार संचालन हुँदा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई बलियो बनाउने, संघियता कार्यान्वयनका लागी आवश्यक संविधानका अनुसुचीहरुमा उल्लेखित ऐनहरु निर्माण गर्ने कार्य अधिल्लो पाँच वर्षसम्म पनि हुन सकेन । **संघिय निजामती सेवा ऐन, संघिय शिक्षा ऐन, प्रदेश संघिय प्रहरी ऐन** लगायतका ऐनहरु अभै बन्न नसकेको स्थीती छ । जसले गर्दा संघियता कार्यन्वयन नै अपांगता भएको महशुस भएको छ । यी विषयबस्तुहरु बारे सम्माननिय प्रधानमन्त्री ज्यू लाई आफ्नो उत्तर दिने क्रममा गम्भिरतापूर्वक उत्तर दिनका लागी पनि अनुरोध गर्दछु ।

८) पछिल्ला केही वर्षयता सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थीहरुको संख्या दिन प्रतिदिन घट्दै गएको हुँदा **‘पढ्दै कमाँउदै र पढ्दै’** कार्यक्रमका लागी रकम राखी सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक स्तर माथी उकास्नका लागी आगामी बजेटमा रकम राखेर यस कार्यलाई सम्पन्न गर्न अनुरोध गर्दछु ।

९) नव प्रवर्तन, अनुसन्धान, आविस्कारका लागी कानुन मात्र होईन, आगामी आ.व.मा रकमकै बन्दोबस्त गर्न सम्माननिय प्रधानमन्त्री ज्यू समक्ष अनुरोध गर्दछु ।

१०) विद्यालय स्तरका पाठ्यक्रममा जलवायु परिवर्तन, वातावरण, सहकारी, शारिरिक शिक्षा जस्ता विषयलाई समावेश गरी नयाँ पाठ्यक्रम बनाउने विषयलाई पनि ध्यान दिनुहुनेछ भन्ने आशा गर्दछु ।

११) सवारी चालक अनुमती पत्र (DRIVING LICENCE) सुगम ढंगले उपलब्ध गराउन प्रविधी मैत्री बनाई Automated Trial Center को स्थापना गर्ने, Driving School मा तिन महिने तालिम प्राप्त प्रमाणपत्र पाउनेले मात्र Trial मा भाग लिन पाउने, सवारी लाईसेन्स परिक्षामा भाग लिँदा डवल स्ट्याण्ड हुन नदिने जस्ता कार्य लागुगरी सवारी लाईसेन्स वितरण कार्यलाई सुगम तथा भरपर्दो बनाउने जस्ता कार्यलाई पनि यस निति तथा कार्यक्रममा समेट्न सम्माननिय प्रधानमन्त्री ज्यू समक्ष अनुरोध गर्दछु ।

१२) हामी अवैको फर्निचरजन्य सामाग्रीहरु बिदेशबाट खरिद गर्दै आईरहेका छौं । साथै मलेसियाबाट साल र फिनल्याण्डबाट काठ खरिदमा मात्र करोडौं डलर खर्च गर्दछौं । तर हाम्रो बन जंगलमा साल लगायतका बहुमुल्य काठहरु ढलेर, सुकेर र कुहियर बसेको छ । त्यसरी जंगलमा ढलेर, सुकेर र कुहियर बसेका ति काठहरुलाई जंगलबाट निकालेर बिक्री गरी राज्यको थप आमदानी बढाउने विषयमा कानुन निर्माण गर्न पनि अनुरोध गर्दछु ।

१३) विगत केही वर्षअघीदेखी राजधानी काठमाडौंसहितका विभिन्न शहरहरुमा (पठाओ,टुटल, शाहारा, ईनड्राईभ, बोल्ड) लगायतका रायडिड शियरिड एपका माध्यमहरुको प्रयोग गरी नेपाली युवाहरुले मनरग्य आमदानी गर्दै आएको विभिन्न संचारमाध्यमहरुमाफर्त् जानकारी पाएको छु । विभिन्न समाचारमा उल्लेख भएअनुसार हाम्रै देसमा यी लगायत मोवाईल एपका माध्यमहरुबाट संचालित् यस्ता थुप्रै सेवाहरु संचालनमा रहेको र ति मध्ये केहि मात्र सरकारी नियमनकारी निकायमा दर्ता भएका रहेछन् । यस्ता सेवाहरुको प्रयोगबाट नेपाली युवाहरुले कम्तीमा ३० देखी ५० हजारसम्म मासिक रुपमा आमदानी गर्दै आएका छन् । बिदेसी कम्पनीहरुद्वारा संचालित् यस्ता सेवाहरुले नेपाली युवाहरुलाई रोजगारी त दिएकै छ तर यस्ता कम्पनीहरुले देसलाई करसमेत नतिरेको पाईएको छ । त्यसैले त्यस्ता सेवा प्रादायक कम्पनीहरुलाई यथासिघ्र सरकारी निकायमा दर्ता गरी करको दायरामा ल्याउन आगामी बजेटमा व्यवस्था गर्न सरकार समक्ष अनुरोध गर्दछु ।

साथै यस्ता कार्यहरुको लेखाजोखा गरी सम्भव भए नेपाल सरकार आफैले नै यस्ता सेवा सुरु गरी नेपाली युवाहरुलाई प्रत्यक्ष रोजगारीमा सम्लग्न गराउन पनि सहज हुने स्थीती देखिन्छ । जसले गर्दा बेरोजगार रहेका मोटरसाईकल बाहक थुप्रै युवाहरुलाई यस्ता कार्यमा सहभागी गराई प्रत्यक्ष रोजगारीमा संलग्न गराउने अवस्था सिर्जना गराउन सकिने छ । जसले गर्दा रोजगारी नपाई कुलतका दलदलमा फसेका युवाहरुलाई त्यस्ता कार्यबाट उन्मुक्ती दिलाउन पनि सहज हुनेछ भने उनिहरु स्वयम् रोजगारीमा संलग्न भई आर्थिक आमदानीतर्फ अघी बढ्दा समाजमा हुने हत्या, हिंसा, बलत्कार, चोरी डकैती, लुटपाट, कुटपिट जस्ता जघन्य अपराधका घटनाहरुमा सहभागी हुन नपाँउदा त्यस्ता कार्यहरुमा पनि कमि आउने छ । त्यसैले यस्ता कुरामा पनि ध्यान दिन सम्माननिय प्रधानमन्त्री ज्यू समक्ष अनुरोध गर्दछु ।

१४) यस निति तथा कार्यक्रममा देसको अर्थतन्त्रको विकासमा सरकार र निजी क्षेत्रलाई मात्र साभेदार भनिएको छ । वार्षिक ५ खर्व भन्दा बढी पुँजी परिचालन गर्ने भण्डै ६० लाख जनतालाई संगठित गर्दै कृषी, स्वास्थ्य, शिक्षा, उद्योग लगायतका विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत् भण्डै ३० हजार सहकारीहरुलाई पूर्णत बिर्सेको पाँए । सरकार, निजी क्षेत्र र सहकारी सहितको तिन खम्बे अर्थतन्त्रलाई बिर्सन मिल्दैन ।

सम्माननिय प्रधानमन्त्रीज्यू ले उत्तर दिने क्रममा यसलाई समेटिएको विषयबारे पनि उल्लेख गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु । धन्यवाद ।